

**Sindikat
Sonce
Slovenije**

Datum: 12. 8. 2022

Zadeva: Odziv Sindikata ZVIZ Sonce Slovenije na Predlog pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive (v nadaljevanju Predlog Pravilnika):

V Sindikatu zaposlenih v vzgoji in izobraževanju (ZVIZ) Sonce Slovenije pozdravljamo odločitev, da se je država odločila urediti napredovanje vzgojiteljev – pomočnikov vzgojiteljev in podajamo naslednje stališče. Menimo, da rešitev za najslabše plačane zaposlene v sektorju vzgoje in izobraževanja ni le tovrstna sprememba. Pri naši oceni, ali predlog Pravilnika upošteva temeljno zahtevo po objektivnih merilih za vrednotenje dela in vrednotenje sposobnosti ter napredovanja, izhajamo iz načela pravičnega zaslužka in enakega plačila za delo enake vrednosti brez kakršnegakoli razločka in za vse enake možnosti do napredovanja pri delu v ustrezno višjo kategorijo, upoštevajoč pri tem le delovno dobo in sposobnosti.¹ Uvodoma poudarjamo, da mora predlog Pravilnika spoštovati temeljna načela Evropske socialne listine – spremenjene, Uradni list RS, št. 24/1999 (10. 4. 1999) - MP, št. 7/99, ki zavezuje Republiko Slovenijo, in sicer v 4. členu ne zahteva le enakega plačila za enako delo, temveč določa pravico do enakega plačila za delo enake vrednosti. Odbor (Council of Europe) je poudaril, da je za spoštovanje te določbe potrebno dvoje: pravni red države mora zagotavljati enako plačilo za enako delo v predpisih in praksi; v državi morajo biti ustrezni ukrepi za izenačitev plačila delavk in delavcev za delo enake vrednosti (tu se predpostavlja obstoj oziroma določitev **o b j e k t i v n i h m e r i l z a v r e d n o t e n j e d e l a**).²

Zato bi bilo n u j n o najprej zvišati izhodiščne plačne razrede za tehnično-administrativni kader, vzgojitelje – pomočnike vzgojiteljev, spremljevalce, negovalce, laborante, saj ko gre za navedene poklice, zgoraj navedena načela, ki zavezujejo Republiko Slovenijo niso spoštovana. Menimo, da je skladno z navedenimi načeli tudi za laborante, spremljevalce in negovalce otrok s posebnimi potrebami potrebno omogočiti napredovanje v nazive, saj so tudi oni pomemben

¹ **Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah je bil podpisan 16. decembra 1966 New Yorku, veljati pa je začel 3. januarja 1976. V Sloveniji velja od 1. julija 1992 (Uradni list RS, št. 35/92 – MP, št. 9/92).** Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, podobno kot Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah, izhaja iz Splošne deklaracije človekovih pravic ter njeno vsebino prevaja v pravno zavezujoče določbe. Zavezuje države pogodbenice k zagotavljanju ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic, ki so t. i. druga generacija človekovih pravic. **7. člen Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, določa:** Države pogodbenice tega Pakta priznavajo vsakomur pravico do pravičnih in ugodnih delovnih pogojev, ki zlasti zagotavljajo: a) nagrado, s katero sta vsem delavcem zagotovljena vsaj: i) pravičen zaslužek in enako plačilo za delo enake vrednosti brez kakršnegakoli razločka; zlasti mora biti ženskam zajamčeno, da njihovi delovni pogoji niso težji od pogojev, ki so jih deležni moški in da prejema za enako delo enako plačilo kot moški; ii) človeka vredno življenje zanje in za njihove družine v skladu z določbami tega Pakta; b) zdrave in varne delovne pogoje; c) za vse enako možnost napredovanja pri delu v ustrezno višjo kategorijo, upoštevajoč pri tem le delovno dobo in sposobnosti; d) počitek, prosti čas, ustrezno omejitev delovnega časa in periodičen plačan dopust ter nadomestilo za praznične dni.

² dr. Barbara Kresal: »Pravna ureditev plače«, str. 79, BONEX ZALOŽBA; Ljubljana 2001.

del vzgojno-izobraževalnega procesa in po stopnji izobrazbe enakovredni vzgojiteljem – pomočnikom vzgojiteljev.

Ob tem pa ponovno opozarjamo, da napredovanje v naziv *višji svetnik* še vedno ni urejeno, kar je nedopustno, pozablja se tudi na napredovanje organizatorjev zdravstveno-higienskega režima, ki je prav tako enakovreden strokovni kader.

Kot rečeno, pozdravljamo ureditev nazivov - a s tem minimalne plače vzgojiteljev – pomočnikov ne bodo zvišane !; njihov izhodiščni razred je postavljen prenizko in uskladitev le-tega je nujna !

V prihodnjih vrsticah so naše pripombe glede samega Predloga pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive. Pogoji za napredovanje, ki so določeni, pravzaprav onemogočajo napredovanje.

- V predlogu je prečrtana alineja:

»enoletno vodenje kluba ali sekcije izven zavoda, v katerega so vključeni udeleženci izobraževanja ter se navezuje na vzgojno delo z učenci ali drugimi udeleženci izobraževanja in usposabljanja«,

ki je ovrednotena z dvema točkama. Menimo, da je delo z otroki izven zavoda prav tako pomemben del dela z mladimi, saj utrjuje in razvija potenciale otroka, razvija otrokova močna področja, otroci se ob tem še dodatno urijo v sodelovanju in razvijajo zdravo tekmovalnost. Tudi sodelovanje z lokalno skupnostjo je namreč pomemben del pedagoškega procesa. V primeru, da zaposlen v VIZ vodi klub ali sekcijo izven zavoda in dokaže, da je njegovo delo v dobrobit otrok, potem bi se to moralo upoštevati tudi pri napredovanju.

- V predlogu je prečrtana alineja:

»enoletno vodenje študijskih skupin«,

ki je prav tako ovrednotena z dvema točkama. Predavatelj na študijskih skupinah se mora za svoje delo pripraviti, pripraviti lastne primere prakse, saj je le v tem primeru predavanje smiselno, zanimivo in služi svojemu namenu – učenju od stanovskih kolegov. Izvajanje študijskih skupin s strani zaposlenih na Zavodu za šolstvu ne odraža dejanskega utripa dela v vrtčevskih skupinah in razredih, zato so ljudje praktiki nujni pri izvajanju le-teh.

- V predlogu se dosedanja 4. točka, ki postane 3. točka, spremeni tako, da se glasi:

»prva objava avtorskega znanstvenega članka v strokovnem časopisu ali pedagoški reviji«.

Do sedaj je veljalo, da se je vrednotila prva objava avtorskega strokovnega članka (s strokovno tematiko, ki vsebuje uvod, jedro in zaključek), sedaj pa se zahteva znanstveni članek, kar je nedopustno, saj smo zaposleni v vzgoji in izobraževanju strokovni delavci in ne znanstveni raziskovalci. Znanstveni članki morajo biti recenzirani s strani vodilnih strokovnjakov s področja, ki ga članek obravnava. S črtanjem strokovnih člankov iz točkovanja za nazive, se zmanjšuje možnost napredovanja za zaposlene v VIZ, hkrati pa se bo zmanjšalo tudi število člankov. S tem se bo izgubil izjemno pomemben del prenosa dobrih praks med zaposlenimi.

- V predlogu se črta »možnost točkovanja prve objave samostojnega avtorskega strokovnega članka v časopisu ali pedagoški reviji«, ostane le objava treh didaktičnih nalog, objava priredbe glasbenega dela ali objava lastne skladbe.

Strokovni članki v strokovnih revijah ali časopisih so za zaposlene v VIZ izjemnega pomena, saj si zaposleni tako izmenjujemo primere dobre prakse, delimo ideje, nove prijeme. S črtanjem tega dela se bo število strokovnih člankov zmanjšalo, doseg prenosa dobrih praks pa bo le lokalno in ne več široko, tudi izven meja Slovenije. Hkrati se s spremembo tega člena zaposlenim v VIZ pomembno zmanjša možnost napredovanja v naziv svetnik.

- V predlogu se spremeni do sedaj veljaven člen tako, da mora samostojna predstavitev biti del plenarnega dela mednarodne konference ali kongresa, najmanj tretjina udeležencev kongresa mora biti iz vsaj petih tujih držav, predavanje posameznika mora trajati vsaj 20 minut, hkrati pa mora celotna predstavitev biti objavljena v tujem jeziku v zborniku kongresa ali konference.

V praksi so mednarodne konference pripravljene tako, da je plenarni del rezerviran za vrhunske strokovnjake – raziskovalce, mnogokrat le-ti prihajajo iz tujine, njihova predavanja pa so dodana vrednost za slušatelje. Strokovni delavci smo v plenarni del konference težko uvrščeni in praktično bo iz te alinee skoraj nemogoče dobiti potrebne točke za napredovanje v naziv. Med končnimi določbami je tudi dodatna omejitev, saj se potrdila izdana na mednarodnem kongresu, konferenci ali posvetu upoštevajo le, če so izdana v obdobju med 1. septembrom 2020 in 31. avgustom 2022, kar pomeni da bodo zaposleni, ki so na mednarodnih dogodkih sodelovali pred 1. septembrom 2020 in teh potrdil še niso uspeli uporabiti, izgubili dragocene 4 točke.

Z načrtovano spremembo bo zaposlenim v vzgoji in izobraževanju možnost napredovanja v naziv svetnik zelo otežena, mnogim onemogočena, zaposleni v vzgoji in izobraževanju pa so neenakopravno obravnavani napram ostalim zaposlenim v javnem sektorju, prav tako so zaposleni diskriminirani z omejitvijo skupnega napredovanja do upokojitve.

NAPREDOVANJE VZGOJITELJEV POMOČNIKOV

Točkovanje za napredovanja vzgojiteljev – pomočnikov deluje le kopija točkovnika vzgojiteljev predšolskih otrok. Menimo, da je to povsem neprimerno, za vzgojitelje pomočnike je zahtevana nižja raven izobrazbe od vzgojiteljev in učiteljev, prav tako se njihov opis del in nalog razlikuje od opisa del in nalog vzgojitelja z enotnim pravilnikom se jim otežuje možnost napredovanja oziroma pravilnik dokazuje nepoznavanje področja predšolske vzgoje. Ena izmed neprimernih alinej, ki ni dodelana, je:

(5) »izvedba dveh plavalnih, smučarskih ali drugih tečajev«. Po dosedanji zakonodaji, v kateri so pomočniki vzgojiteljev zelo poniževalno obravnavani, vzgojitelji pomočniki ne smejo brez vzgojitelja zapustiti področje vrtca – torej se lahko brez prisotnosti vzgojitelja gibljejo le znotraj ograje vrtca. Sprašujemo se, kako bodo potem lahko izvedli tečaj in pridobili točke?

Drug takšen spodrsljaj pa je (6) »triletno organizacijsko vodenje enote vrtca z vsaj štirimi oddelki«. V 8. členu Pravilnika o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje je določeno, da je vodja vrtca lahko le vzgojitelj, svetovalni delavec ali pomočnik ravnatelja, ki to delo opravlja v okviru svojih nalog.

Za opravljanje dela vzgojitelja – pomočnika vzgojitelja bi bilo potrebno izdelati poseben točkovnik za napredovanje in jim olajšati možnost pridobivanja naziva, s tem pa dvig plačnih razredov. Hkrati manjka določilo, koliko plačnih razredov določen naziv prinese, kako bo s pridobljenimi plačnimi razredi, saj trenutno vzgojitelj pomočnik vzgojitelja lahko napreduje z ocenami za 10 plačnih razredov, v 16 členu ZSPJS je namreč določilo, da lahko zaposleni, kjer je mogoče napredovanje v nazive napreduje le za 5 plačnih razredov. Torej se z uvedbo napredovanja v nazive plača vzgojiteljev pomočnikov vzgojiteljev ne bo zvišala ampak bodo napredovanje le spremenjeno, na koncu pa bodo ostali na enakem kot so bili.

Na delovnih mestih vzgojiteljev – pomočnikov vzgojiteljev so zaposleni tudi diplomirani vzgojitelji. Manjka določilo, kako bo z nazivi v primeru, ko bo delavec zamenjal delovno mesto in prešel na delovno mesto vzgojitelja (višji nivo). V primeru, da se naziv ne prenese navzgor (kar se nikjer in je tudi zakonsko omejeno), bo takšen delavec oškodovan, saj bo točke porabil za napredovanje na nižjem nivoju in bo kot vzgojitelj pri pridobivanju točk za napredovanje v naziv ponovno na začetku.

SKLEPNO:

1. odst. 9. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1), določa: *»Pri sklepanju in prenehanju pogodbe o zaposlitvi in v času trajanja delovnega razmerja sta delodajalec in delavec dolžna upoštevati določbe tega in drugih zakonov, **ratificiranih in objavljenih mednarodnih pogodb, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov delodajalca.**«*

Predlog pravilnika v primerjavi z ostalimi poklici v javnem sektorju krši temeljno načelo objektivnih meril za vrednotenje dela kot ga določata spremenjena Socialna listina in citirani Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, kar lahko vodi v odškodninsko odgovornost, v kolikor bi se kdo od zaposlenih počutil nepošteno obravnavanega pri napredovanju.

Sindikati zaposlenih v vzgoji in izobraževanju Sonce Slovenije zato podaja negativno mnenje na predlog Pravilnika in naproša, da se upoštevajo predlagani popravki, ki jih sindikat podaja, v smislu olajšanja napredovanja vsem zaposlenim z določitvijo bolj objektivnih in realno (v praksi) dosegljivih meril.

Za ZVIZ:

IO ZVIZ

Polonca Krobat, dipl.vzg., mag.mang.

Marko Blatnik, univ. dipl. prav.